ΤΟΥ ENRICO CAVACCHIOLI

Η ΔΥΝΑΜΙΣ ΤΗΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ

Κ ΑΘΙΣΜΕΝΟΣ στὴν πολυθρόνα τοῦ κουρείου, ὁ τοκογλύφος Φλόρι εἶχε παραδώσει τὸ κεφάλι του στὰ ἔμπειρα χέρια τοῦ κουρέως, γιὰ νὰ τοῦ κόψη τὰ μαλλιὰ κι' ἔπειτα νὰ τὸν ξυρίση.

Ὁ κουρεύς, ἕνας νέος χλωμός, κοκκαλιάρης, μὲ μάτια μαῦρα καὶ βαθουλωμένα, ἄρπαξε τὸ ψαλλίδι του. Μὲ νευρικὲς κινήσεις ἄρχισε νὰ κόβη τὰ πυκνὰ μαλλιὰ τοῦ πελάτου του, σκυθρωπὸς καὶ λιγομίλητος, ἀντίθετα μὲ τὴν πατροπαράδοτη φλναρία τοῦ ἐπαγγέλματός του.

Ὁ τοκογλύφος Φλόρι, ἀτ' τὸ πρωί, ἦταν κακόκεφος. Κάτι πτωχεύσεις πελατῶν του, κάτι «κανόνια» ποὺ τοῦ ἔσκασαν μερικοὶ ἀφερέγγυοι ἀγορασταὶ καὶ δυὸ - τρεῖς μηνύσεις ἐπὶ τοκογλυφίᾳ, ποὺ τοῦκαναν ἐκεῖνες τὶς ἡμέρες, ὅλ' αὐτὰ χορωπηδοῦσαν στὸ μυαλό του βασανιστικά.

Κύτταξε τὰ μοῦτρα του στὸν καθρέφτη, κι' ἡ ψπλὲς - ψιλὲς τριχίτσες τῶν κομμένων μαλλιῶν του δινάμωσαν τὸ νεύριασμά του.

—Τίναξέ μου τὸ πρόσωπο !... μούγκρισε στὸν κουρέα. Ἡ τρῖχες μοῦ φέρνουν φαγοῦρα ποὺ μὲ δαιμονίζει !...

Ὁ χλωμὸς κουρεὺς ἔσμιξε τὰ φρύδια του δυσαρεστημένος. Τὸ ἀπότομο ὕφος τοῦ πελάτου του τὸν πείραξε βαθειὰ καὶ τὰ βαθουλά του μάτια ἄστραψαν ἀπὸ σκοτεινὲς φωτιές.

Ὡστόσο, συμμορφώθηκε μὲ τὴν ἀπαιτησί του καὶ συνέχισε πιὸ κακόκεφος τὸ κούρευμα. Ὁ Φλόρι πάλι ἔγεμισε ἀπὸ μελαγχολία : Τὸ καταναγκαστικὸ σκίμπωμό του τόση ὥρα, ἡ ἀκινησία στὴν πολυθρόνα, ἡ φαγούρα ἀτ' τὶς τριχίτσες καὶ τὰ δυσάρεστα νέα, τὸν ἔκαναν σὲ μιὰ στιγμὴ νὰ δῇ τὸν κόσμο μαῦρο καὶ νὰ μουρμουρίση :

—Ὅλα κατὰ διαβόλου πᾶνε !... Σὲ τίποτε δὲν μπορεῖς νἄχῃς ἐμπιστοσύνη... Ὅλοι σὲ ἐχθρεύονται, ὅλοι τὸ μάτι κυττάζουν νὰ σοῦ βγάλουν, ὅλοι τὸ λάκκο σου σκάβουν...

Γόγγυσε, βλαστήμησε πνιχτὰ καὶ ξαν'πε :

—Κι' αὐτὸς ἀκόμη ὁ βρικόλακας ποὺ μὲ κουρεύει, κι' αὐτὸς ἀκόμα μπορεῖ νὰ...

—Σηκῶστε τὸ κεφάλι, κύριε... Ὥρα νὰ σᾶς σαπουνίσω γιὰ τὸ ξύρισμα ! εἶπε ἔξαφνα ὁ κουρεύς.

Ὁ Φλόρι σήκωσε τὸ κεφάλι του καὶ εἶδε τότε στὸν καθρέφτη τὶς νευρικὲς κινήσεις τοῦ χλωμοῦ νέου, κι' ἡ προηγούμενη ἀλλόκοτη ἰδέα του ἔγινε πιὸ ἐπίμονη τώρα.

—Κι' αὐτὸς ἀζόμα, εἶπε μέσα του, μπορεῖ νά... νὰ μοῦ δώση μιὰ μὲ τὸ ξυράφι καὶ νὰ μοῦ κόψη τὸ λαιμό !...

—Μὴν κινεῖσθε, κύριε, γιατὶ τὸ ξυράφι δὲν ἀστειεύεται... Θὰ πάη περίπατο τὸ λαρύγγι σας, ἂν ξανατιναχθῆτε ἔτσι !...

Ἄχ, αὐτὴ ἡ ἀπαισία φωνὴ τοῦ κουρέως ! Ὁ τοκογλύφος τὴν ἔνοιωσε νὰ τοῦ παγώνη τὸ αἷμα ! Καὶ τί σατανικὴ σύμπτωσι : Κάθε φορὰ ποὺ ἔβαζε τὸ κακὸ στὸ νοῦ του, ὁ κίτρινος σὰν φάντασμα κουρεὺς συμπλήρωνε φυσικώτατα τὴ σκέψι του μὲ μιὰ σύστασι ἐντελῶς ἐπαγγελματική !...

—Ἔχει γοῦστο νά..., σκέφτηκε ἔξαλλος ὁ τοκογλύφος, κι' ἔρριξε μιὰ ἀνήσυχη ματιὰ μέσα στὸν καθρέφτη.

Τὸν εἶδε ὅμως ἥσυχο κάπως τώρα, κι' ἀφοσιωμένο στὴ δουλειά του. Ἔνοιωσε ἀνακούφισι καὶ ψιθύρισε μονολογῶντας :

—Πῶς μοῦσθε αὐτὴ ἡ ἀλλόκοτη ἰδέα ·;... Στὸ διάβολο !... Νευριάστηκα κι' ἐγὼ καὶ δὲν ξέρω τί μοῦ γίνεται... Στὸ διάβολο νὰ πάω !...

Μὰ σὲ λιγάκι, ἄλλες ἀνησυχίες πάλι. Ρίζωσε σὰν τσουκνίδα—φαίνεται—στὸ μυαλό του ἡ τρελλή, ἡ ἠλιθία αὐτὴ ἰδέα, καὶ παρ' ὅλες τὶς προσπάθειές του, ξαναφύτρωνε διαρκῶς μπροστά του !...

Ἄρχισε νὰ λαχανιάζη. Μὲ μάτι ἔξαλλο παρακολουθοῦσε στὸν καθρέφτη τὸν σύντομο καὶ νευρικὸ περίπατο τοῦ ξυραφιοῦ, πότε στὸ μάγουλό του, πότε στὸ λαιμό του. Ἀνακουφιζόταν προσωρινά, βλέποντας τὸ κοκκαλιάρικο, κιτρινισμένο, μὰ κι' ἐπιδέξιο χέρι τοῦ κουρέως. Κοὶ γούρλωνε ξανὰ τὰ μάτια του ἀπὸ φρέση, ὅσες φορὲς συναντοῦσε τὰ σκοτεινὰ βλέμματα τοῦ χλωμοῦ νέου νὰ τὸν κυττοῦν ἀλλόκοτα καὶ λαθραῖα. Κι' ὁ κουρεὺς πάλι ἔνοιωθε μιὰ ἄοριστη κι' ἀνεξήγητη ταραχή, βλέποντας στὸν καθρέφτη τὶς ἐπίμονες ματιὲς τοῦ πελάτου. Σκεπτόταν :

—Τί μὲ κυττάζει ἔτσι, ἄραγε ;... Γιατὶ τινάζεται κάθε λίγο ;... Ἂν τοῦ κόψω καμμιὰ φλέβα στὸ λαιμό, ἐγὼ θὰ φταίω ὕστερα ;...

Μὲ κόπο τὰ βλέμματά των χώρισαν καὶ στράφηκαν σὲ διαφορετικὲς κατευθύνσεις. Μὲ ἀγωνία πραγματοποιήθηκε αὐτὸς ὁ χωρισμός, σὰν νὰ ἦσαν κάτι τὸ ὑλικὸ ἢ τὸ ἄπτὸ τὰ βλέμματα ἐκεῖνα καὶ νὰ τὰ εἶχε κολλήσει κανένας ἀναμεταξύ τους μὲ δυνατὴ ψαρόκολλα !

Ἀτ' τὴ στιγμὴ ἐκείνη, τὸ ἁπλὸ κι' ἀθῶο αὐτὸ ξύρισμα ἔγινε καὶ γιὰ τοὺς δυὸ ἕνα μαρτύριο ἀγωνιῶδες.

—Στὸ διάβολο, παλητοκογλύφε !... σκεπτόταν ὁ κουρεύς. Φοβᾶσαι μὴ σὲ κόψω !... Μὰ κι' αὐτὸ νὰ γίνη, πολλοὶ θὰ χαροῦν καὶ λιγοστοὶ θὰ κλάψουν !...

—Κι' αὐτός, τὸ κακό μου θέλει... σκεπτόταν ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ ὁ τοκογλύφος. Σίγουρα θέλει νὰ μοῦ κόψη τὸ λαιμό, ὁ καλλικάντζαρος... Μήπως εἶνε βαλτὸς ἀπὸ κανέναν ;...

Τελείωσε... Τόσο φυσικὴ βρῆκε τὴν ὑποψία του αὐτὴ ὁ Φλόρι, ὥστε τὰ μέλη του παράλυσαν ἀπὸ τρόμο ὑπερφυσικό. Ἡ ματιά του, δίχως ἔκφρασι καὶ θέλησι πειά, καρφωνόταν ἀκατανίκητα στὰ σκοτεινὰ μάτια τοῦ κουρέως καὶ τὰ τραβοῦσε μὲ μυστηριώδη ἕλξι.

Κι' ἐκεῖνος πάλι ἀγωνιοῦσε κάτω ἀπὸ τὸ ἀλληλοϋπνώτισμα αὐτό. Δυὸ ἄρρωστα μυαλά, δυὸ ἐκνευρισμένα «Ἐγώ», πάλευαν διαρκῶς ἕναν σκληρὸ ἀγῶνα, ἥσυχο, ἀνομολόγητο, κρυφό, καὶ καμμιὰ ἀντίδρασις δὲν ἦταν ἱκανὴ νὰ τοὺς ξαναχαρίση τὴ γαλήνη...

—Τώρα... τοῦ κόβω... τὸ λαιμό !...

—Τώρα... μοῦ κόβει... τὸ λαρύγγι !...

Ὤ, διάβαξε κανένας ὁλοφάνερα τώρα, αὐτὲς τὶς δυὸ ἀνατριχιαστικὲς σκέψεις στὰ γουρλωμένα μάτια τοῦ καθενός των. Ἀνάμεσα ἀτ' τὸν καθρέφτη, τὰ βλέμματά των ἔλαμπαν περισσότερο κι' ἡ μαῦρες φωτιές των τοὺς τσάκιζαν τὰ νεῦρα ἀμοιβαῖα. Τὰ μηνίγγια τους χτυποῦσαν δυνατά. Τὰ πρόσωπά τους ἦσαν ἀπολιθωτικά, κατακόκκινα ἀτ' τὸ αἷμα, ποὺ μαζεύτηκε ἐκεῖ, κι' ἡ φλέβες τοῦ λαιμοῦ των φουσκωμένες. Τὸ ξυράφι ἀνεβοκατέβαινε μηχανικὰ στὰ μάγουλα τοῦ Φλόρι καὶ τὸ τρεμουλιαστὸ χέρι τοῦ κουρέως κουνιόταν μονάχα ἀπὸ τὴ δύναμι τῆς συνηθείας.

Ἔξαφνα ὁ Φλόρι τινάχτηκε μ' ἕνα νευρικὸ σπασμό, γιατὶ εἶδε καταδόκκινα τὰ μάτια τοῦ κουρέως. Κι' αὐτὸς πάλι ἔνστικτα, σὰν νὰ διάβασε ἀμέσως στὸ μυαλὸ τοῦ ἄλλου τὴ φρικιαστικὴ σκέψη, πρόλαβε μὲ ἀστραπιαία κίνησι τοῦ χεριοῦ του νὰ ξεμακρύνη τὸ ξυράφι !...

—Διστάζει, ἄραγε ; σκέφτηκε ὁ Φλόρι.

—Παραξενεύτηκε ποὺ δὲν τὸν ἔκοψα... Λὲς καὶ τοῦ κακοφάνηκε γι' αὐτό !... σκέφτηκε ὁ ἄλλος.

Μὰ τώρα δὲν μπόρεσαν νὰ ξεκολλήσουν τὶς ματιές των, ποὺ φωσφόριζαν, σὰν ματιὲς παραφόνων. Κυτταζόντουσαν ἐπίμονα, ἀγωνιοῦσαν κι' οἱ δυό, σκεπτόντουσαν ὁ ἕνας μὲ τὸ μυαλὸ τοῦ ἄλλου, κι' ἡ ὑπνωτιστικὲς ματιὲς τοῦ ἑνὸς δέσποζαν στὶς ματιὲς τοῦ ἄλλου !

Τὰ μηνίγγια των σφυροκοποῦσαν μὲ πόνο φρικτό, καὶ τὸ αἷμα των ὡρμοῦσε ἀτ' ὅλο τὸ κορμί των κατευθεῖαν στὸ κεφάλι των, γρήγορο καὶ κοχλαστό. Πρῶτος ὁ Φλόρι ἔνοιωσε τὸν ψυχικὸ κάματο κι' ἀφέθηκε, δίχως ὑπεράσπισι ἢ ἀντίδρασι πειά, στὴ διάθεσι τῶν σκοτεινῶν ἠθικῶν δυνάμεων τοῦ ἄλλου. Κι' ὁ κουρεὺς πάλι, σπρωγμένος ἀπὸ τὴν ἔντασι τῆς δικῆς του ἐνεργητικότητος, δυναμωμένος κιόλας ἀπὸ τὴν ἠθικὴ ἐγκατάλειψη τοῦ Φλόρι, ἔγινε τρομακτικός, ἀνατριχιαστικός !

Τὸ κοκκαλιάρικο πρόσωπό του φλογιζόταν τώρα, τὰ ρουθούνια του ἀνοιγόκλειναν, ἡ ἀναπνοή του λαχάνιαζε καὶ τὸ μέτωπό του ἔσταζε ἀπὸ ἱδρῶτα. Ἔνστικτα, σὰν ἀπὸ σπρώξιμο μοιραῖο, τὸ ἀριστερό του χέρι ἀκούμπησε στὸ κεφάλι τοῦ Φλόρι καὶ τὰ λιγνὰ δάκτυλά του γαντζώθηκαν σπασμωδικὰ στὰ κουρεμμένα κοντὰ μαλλιὰ τοῦ ἄλλου. Συγχρόνως τὸ δεξί του χέρι τρεμούλιαζε στὴν ἀρχὴ κι' ἔπειτα χούφτωσε νευρικὰ ὁλόκληρη τὴ λαβὴ τοῦ ξυραφιοῦ.

Ἕνα πνιχτὸ βογγητὸ βγῆκε ἀπὸ τὸ λαιμὸ τοῦ τοκογλύφου. Μι' ἀνέκφραστη φρίκη τὸν παράλυσε ὁλόκληρο καὶ τὸ μυαλό του σκέφτηκε μὲ ναχέλια μοιραία :

—Τελείωσε... Εἶμαι χαμένος... Χτύπα, λοιπόν, νὰ ἡσυχάσω !...

Ἕνα οὔρλιασμα κολασμένου βγῆκε ἀτ' τὰ χείλη τοῦ ξετρελλαμένου κουρέως, σὰν νὰ πόνεσε ἀτ' τὴ μυστικὴ ἐκείνη διαταγή. Καὶ μὲ μιὰ κίνησι ἀγρία, μὲ κίνησι μανιακοῦ, σφίγγοντας μὲ λύσσα τὰ δόντια του καὶ μουγκρίζοντας φριχτά, ἔκοψε μὲ τὸ ξυράφι τὸ λαρύγγι τοῦ ἐκμηδενισμένου τοκογλύφου !...

σελίνια. Μοῦ τὰ ἐπιστρέφετε τὴν ἄλλη ὀδομάδα !...τῆς μιλάει μιὰ ἀπὸ τὶς ἄλλες χωρισμένες.

Γιὰ λίγες στιγμές, ἡ δυὸ γυναῖκες κυττάζονται μὲ συμπάθεια. Ἡ δυστυχία τὶς ἔχει ἀδελφώσει.

Ἡ παρέλασις ἐξακολουθεῖ. Ἕνα κορίτσι εἴκοσι χρονῶν μ' ἕνα μωρὸ στὰ χέρια, προχωρεῖ νευρικὰ στὸ γραφεῖο· Εἶνε ἡ γυναῖκα ἑνὸς τιμίου καὶ ἐργατικοῦ νέου, ποὺ εἶδα τὴν προηγουμενη μέρα. Ὁ ὑπάλληλος τῆς πληρώνει μιὰ λίρα κι' ἐκείνη κάνει νὰ φύγη, ὅταν ξαφνικὰ ἀκούγεται κάποιος θόρυβος στὴν πόρτα. Εἶνε ὁ νεαρὸς σύζυγός της.

—Τζόαν! τῆς φωνάζει.

Οἱ δυὸ σύζυγοι κυττάζονται λίγα λεπτὰ μέσα στὰ μάτια καὶ τότε τρέχει ἐκείνη σ' αὐτόν· Ἀδιαφορῶντας γιὰ τοὺς ἄλλους ποὺ τοὺς κυττάζουν, τὴν παίρνει στὴν ἀγκαλιά του καὶ τὴ φιλᾶ. Καὶ φεύγουν ἀγκαλιασμένοι γιὰ νὰ συνεχίσουν τὴ ζωὴ ποὺ τόσο ἀσυλλόγιστα διέκοψαν.